

EGYETÉRTÉS

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPILAP.

Szerkesztő- és Kiadó-hivatal: Budapest IV. hímző-utca és kalap-utca sarkán 1. sz. Csak bérletes levelek fogadhatók el. Kéziratok vissza nem küldetnek. Előfizetési díj: Vidékre postán vagy helyben hármas hordva: Egy évre 20.— Félévre 10.— Negyedévre 5.— Egy hónapra 1.50— Egy szám 6 krajczár.

Hirdetések és nyiltárok felvételnek Árszabály szerint a kiadó hivatalban: Budapest IV. hímző-utca és kalap-utca sarkán 1. sz. Hirdetések felvételének a kiadó hivatalban: Bécsben: Oppelk A. név, Stubenbergstr. 2. Moson: Rudolf név, Salmstrasse Nr. 2. Hainburg: Oppelk A. név, Salmstrasse Nr. 2. Hainburg: Oppelk A. név, Salmstrasse Nr. 2. Hainburg: Oppelk A. név, Salmstrasse Nr. 2.

A hadügyminiszter ur.

Minden félreértés kikerülése végett jó előre kijelentjük, hogy akármint beszél a törvény, s akármint parancsol Magyarország alkotmánya, ha hadügyminiszterrel van szó: ez alatt tényleg és valóságilag mindig a bécsi hadügyminiszter kell érteni. Mert ambátor nekünk is volna ugyan valamiféle honvédelmi miniszternek, de hát ez csak olyanforma dolog, mint zsinór a bekezesen. Se meleg nem ad, se a kelmet tartósabbá nem teszi, hanem azért természetesen sok pénzbe kerül ez is. Szende Béla miniszter ur ugyan jóval az ember valamikis vármegyében az alispáni s valamikis városban a polgármesteri, valamikis becsületese csizmadiacéhekben a cézmesterei állást ideig-óráig meglehetősen be is tudná tölteni, de már ha arról van a szó, hogy ő kegyelme magyar honvédelmi miniszter legyen: e fölött ő épen oly nagyon tud csudálkozni, mint Krassóvármegye közönsége s mint Gavosdiának jámbor közbirtokossága. Pedig hát már épséggel hét esztendeje muli a napokban, a mióta ő kegyelme miniszter urnak nevezeték. Ő persze arról nem tehet, ha őt miniszternek is megteszik, sőt hét esztendeig miniszternek is megtartják. Ő bizony szivesebben lenne első osztályú számszint, mint miniszter.

... Az 1867-iki közönséges törvény azt parancsolja, hogy a közös miniszternek nem áll jogában Magyarország kormányzati ügyeit vinni és ezen ügyekben bármiféle befolyást is gyakorolni. A katonai előfogatok összeírásának kérdése tisztán és kizárólag belkormányzati ügy és pedig annyira, hogy nem is egészen a honvédelmi miniszternek, sőt jelentékeny részben a belügyminiszternek tárczájához tartozik. Ha felteszük is, hogy az ország lakossága esetleg katonai előfogatokat kiállítani köteles: ez csakis úgy történhetik, ha ezt azon magyar kormány rúdeli meg, mely rendeltetést nemcsak elvileg felelős, hanem egyuttal a magyar országgyűlés által felelősségre is vonható. A generalkommandó és a közös hadügyminiszter urak az országgyűlés előtt közvetlenül nem felelősek, épen azért a törvény egyenesen el is tiltotta őket a magyar kormányzati ügyekbe való beavatkozástól. De épen azért a vármegyék nem is tartoznak nekik engedelmeskedni. E kérdésben még különösen azért sem, mert a katonai előfogatoknak tömeges kiállítására az ország polgárai, arról szóló törvény hiányában, egyáltalán nem is kötelesek.

... De hát mit is jelent a hadügyminiszter urnak ezen törvényszegő eljárása? Nagyon sokat. Nem az előfogat kérdése itt a fontos dolog. Hanem maga az eljárási princípium. Régóta fáj a katonaurak fogamára, hogy a magyar kormány és magyar országgyűlés mellőzésével egyenesen, közvetlenül, szabadon gazdálkodhassanak az ország közigazgatási hatóságai felett. Tisz a Kálmán segítségükre van. Tisz a Kálmán az 1879. évi 36-ik törvényekben, mely a hadsereg beszállásáról szól, az országnak legfontosabb és legsarkalatosabb jogait már feladta. Gyávább, becselenebb és ártalmasabb törvény száz esztendő óta nem hozott. Most a katonaurak kezébe akarja átjárszani az ország hatóságaihoz közvetlenül való rendelkezésnek jogát is. Ilyen törvényjavaslatot nem mer, még ő sem mer előterjeszteni. Hanem e helyett próbákat tesz és tetel. Ha az ország közvéleménye fel nem riad, ha alkotmányának lábbal tiprását az ország vissza nem utasítja: akkor sikerül a próba és akkor a katonaurak terve diadalmasodik.

... Ez a fontossága annak a generalkommandós rendelkezésnek. E rendelkezés ellenében a vármegyéknek világosan áll kötelességük. A rendelkezést félre tenni s még csak nem is felelni rá. Hanem e helyett felírni a magyar kormányhoz s ennek megmaradnia az ország igaz jogait és sarkalatos törvényeit. És felírni az országgyűléshez, hogy ez talájon orvoslást a törvényszegés ellen s találjon büntetést a törvényszegő kormány ellen. Mert hogy a generalkommandó és közös hadügyminiszter azt a mit tetek, a magyar kormány tudta és megegyezése nélkül tették volna: az el nem képzhető. Hogy Szende Béla, a magyar honvédelmi miniszter mind ez ideig mit sem tudott a dolgról: az igen is elképzelhető. Dobze Lászlót és Szende Bélát nem vonja felelősségre a história. Hanem Tisz a Kálmán, az már egészen más. Az ő kedves híveinek egy része megint undok csempészkedés botránnyirébe keveredett. Ezt Bécsben valószínűleg megint szeméremhányták Tisz a Kálmánnak. És ő valószínűleg ez újabb jogfeladásal próbálta meg kiengezeszteni a bécsi Olympus szemöldörögát istenkéit.

... Budapest, december 29. A képviselőház dec. hó 31-én szerdán d. u. 1 órakor ülést tart. Az ügyvédi vizsgáló bizottság tagjainak felét az 1874. XXXIV. t. cikk értelmében a budapesti ügyvédi kamara választja meg. A választás minden év elején történik s így időszerűnek tartjuk közölni azon felszólalást, melyet több fővárosi ügyvéd küldött be lapunkhoz. E felszólalás a budapesti ügyvédi kamarát azaz vádolja, hogy a vizsgáló bizottság tagjainak megválasztásánál politikai pártérdek és pájtáskodás divik. Tsgadhatatlan ugyan, hogy az ügyvédi vizsgáló bizottságban az ügyvédi kar ide is egy pár derek szakképzett jogász által volt képviselve s ezek ellen, bármi politikai kövessenek is, semmi kifogást nem lehet tenni, de igen is megbotrakoztat, hogy míg a gyakorlatban megcsúszott ügyvédek mellőzték, talán azért, mert nem mamelekük s a kamarai elemek megválasztásánál nem börtsekedtek, addig a bizottságba bevalasztott oly egyén, mint például Szérb György, körül közmondásos dolog, hogy a jogszolgáltatásban zérusanak tekintetik, ki az ügyvédi praxist is úgy gyakorolta, mint a bonytár hadjáratait egy hazai kórházban végig küzdötte. Elvárjuk, hogy a jövő évben az ügyvédi vizsgáló bizottság körében csak oly egyének foglaljanak helyet, kik az ügyvédi kar reputációjának emelésére szolgálnak, s kik a vizsgáló bizottságjelöltek előtt elméleti s gyakorlati ismereteikkel imponálni tudnak.

... Mindenki tudja ezt igen jól, de mégis legjobban tudja a bécsi hadügyminiszter. Ez a hadügyminiszter ur most legujabban azt vette fejébe, hogy ő szerenét megdudni, hogy a hadsereg mozgósítása esetében mennyi kocsi, szekeret és mennyi igaz jószágot lehetne katonai előfogatul Magyarországnak kirendelni. Ráparancsolt tehát a Budapestben székelő generalkommandóra, hogy ez az erre vonatkozó statisztikai adatokat szerezzze meg és Bécsbe küldje fel. A generalkommandó pedig egyenesen ráirt a vármegyékre, hogy a szükséges adatokat és kimutatásokat legkésőbb a jövő évi január hó végéig készítsék el, gyűjtsék össze és küld-

... Egy ideiglenes kereskedelmi szerződésnek Németországgal való megkötését — mint a „B. Corr.” értesít — holnapra várják. Ausztria és Magyarország diplomáciai karában folyó évi szeptember óta a következő áthelyezések mentek végre: Trauttenber Konstantin báró 2. osztályú követségi tanácsos Rómából (Quirinál) Szentpétervárra, Schmitz taverai lovag 2. osztályú követségi tanácsos Washingtonból Rómába (Quirinál), Hunyady Lejost gróf ezim. követségi titkár Konstantinápolyból Rómába (Quirinál), Okolicsányi Sándor 2. oszt. követségi tanácsos Madridból Hágába, Seiler Miksa gróf követségi titkár Berlinből Madridba, Latour Tivadar gróf követségi titkár Stuttgartból Berlinbe, Heidler Károly lovag ezim. követségi titkár Stuttgartból Rómába (Vatikán), Dr. Blum Zsigmond ezim. követségi titkár Madrid-

... Monda hírül adja, hogy Irlandban akkor egy rettenetes sárkánydút és pusztított. Az iszonyú állat lehellette megmérgezte a vizet, elhervasztotta a növényeket s varázserővel elűző az állatokat. Ily borzolat csapástól nem bírván szabadulni, a szerencsétlen irlandiak a mennyi hatalmakhoz folyamodtak; ünnepélyes processióban fölkeresték a szörny buvátyát. Borongó félelemmel várták ki a mentelést és merénylőket, a mint a borzolat helyhez lassan-lassan közeledik; majd messziről észrevették a sárkányt kárelég előtt ártatlant, de bámulatra, közlekedő nem keltő föl a szörnyeteg düböt, mely mozdulatlanul maradt fekhelyén. Így tehát el menték kezdeni a harcot, kézijájk, melyekkel a zöld sziget lakói fegyverezve voltak, nyílfelhők küldték az állatra. Későtelen, hogy el is találták! De sem ordítás sem sziszegés nem hallatszott — a szörny mozdulatlan maradt és néma. A férfiak erre közelbe mentek a feneclátáshoz, s egyszerre világosan lón elölték minden: a szörnyeteg már jó idő óta elveszté életét. E az azonban meggyőzőbb? Egy karot találtak mellette, és egy különös alakú paizst, a mint az országban nem viseltek. Nosza kőgyűrűt keszettek ekkor, imádkozni és bójtólni, hogy kiudjék az ország hatalmas felszabadítottá! Mintán ez meg történt, megjelent Mihály arkangyal a püspöknek és tudatta, hogy a sárkányt ő ölte meg, és hogy ha halál akarunk iránta mutani, a fegyvereket, melyeket a szörny mellett hagyott, vigyük a tisztelettérre épült templomba.

... Megörülve ennek az irlandiak hamar kiszálltak, s az égi seregek hadnagyának fegyvereit letették a szent Mihály templom oltárára. Szant porzalommal fogadták itt az erkölyt, melyek szent Aubert koponyájával együtt évrázadokon keresztül kiváló darabjait képzették a tempom szentességének, s a zarándok még ma is láthatja a püspök koponyáján a horpadást, melyet az arkangyal uja azon okozott.

... Tisz a Kálmán hegy, mielőtt az elbeszélés módján mostani magzat fátörzset meggyerte volna községiül kiváló szent hely volt előbb is. A korábbi keresztény közközpont a sziklát „Monsin procella” vagy „in periculo maris” költői néven nevezték. Minthogy pedig a remetek oda mint valami sírba vonultak vissza, ezért nyerte a Tumba — sír nevet. Más tudók ismét azt vélik, hogy itt a galusok napistenének Belemusnak temploma állott, melynek a mythos hasonló halálát és temetkezését tulajdonít, mint a görög Phaetonnak, vagy az északi germán Baldurnak. Ezért a rómaiak a hegyet „Mons tumba Belemi” nével nevezték. Ezenkívül megemlítenék egy monda, mely némi világot vet az ó-gallus druid cultura s melynek itt egykor oltára állott. Itt, mint a rege beszéi, druidok laktak, s oly nyílvál voltak nekik, melyek a tenger báz lovétván, a tájérszók hullámokat lecsalaptították. Ha e drága találmánokat valaki megakarta kapni, oly újat kellett küldenie a druida közhöz, a kinek szive szerelmet még nem érzett. Ez aztán az isten szolgálatának drága ajándékot volt, s letette azokat a templom küszöbére. Ezután a papnők szolgálatára szentelte magát bizonyos időre, s ennek letelte után néhány olyan varázsműt kapott bérül. A szűzek szolgálatában egy szájtérszerű ékszer is kapott az ifjú, egy nyakláncot t. i. mely összefűzött kagylóból állott.

AZ „EGYETÉRTÉS” TÁRCZÁJA.

Mihály arkangyal Normandiában.

II. Childbert neustriai király idejében, azaz körülbelül a 706-ik év körül szent Aubert avranchesi püspök csodálatos látományban részesült. Az isten angyalainak legedőbbike megjelent neki álomban, s megbizta, hogy építsen az ő tiszteletére templomot. Ez angyal nem volt más, mint a mennyei hadsereg főhadnagya, szent Mihály, a kiserette volna, hogy Normandiában a Tumba hegyen is egy tisztelet, mint Olaszországban a Gargano hegyen. Ambr szent Aubert az arkangyal parancsának készséggel megnyitotta felét, mégis vonakodott azt végrehajtani, korántsem hanyagságból, hanem mert félt, hogy az ország ravaszodik vele, a ki a nyugati frankok hita szerint akkortájt hatalmas tervekényeséget fejtett ki a földön. Ekkor az arkangyal ismétve megjelent a püspöknek, s nem elégedett meg azal, hogy a mulasztást szemérem hányja, hanem mutató ujját fejére nyomta s elorólhetetlen horpadást csinált azon. — Most aztán nem ingadozott többé Aubert; már némsápn folment a Tumba hegyre, kíséretével nagy néptömeget, melynek szent Mihály parancsát és csodáit elbeszélte.

... A templomépítést azonnal megkezdték; nagyban akadályozta azonban a munkát egy szikla, mely épen a templom fundamentuma esett, s melyet semmiféle erőfeszítéssel nem lehetett megmozdítani. De mi volt ily akadály akkori időben az ég hatalmaival szemben? Porszem! Szent Aubert a környéken keresett egy egyes fügyermeket, oda vitte azt a makacs sziklára, mely, midőn a gyermek lábával megérintették, azonnal szétmállott. Még más csodák is történtek a templom építésénél. Egyszer a munkások elöl elfogyott a víz. Szent Aubert akkor, mint hajdan a zsidók vézére, megülött páztorbotyájával egy sziklát, s azonnal jótékony vizsgárgó fakadt ki abból, mely sok időt megártotta a csodátozó erejét. A templom alapját az eső jellelte ki, mert az ég harmtája számára, s egyszerre világosan lón elölték minden: a szörnyeteg már jó idő óta elveszté életét. E az azonban meggyőzőbb? Egy karot találtak mellette, és egy különös alakú paizst, a mint az országban nem viseltek. Nosza kőgyűrűt keszettek ekkor, imádkozni és bójtólni, hogy kiudjék az ország hatalmas felszabadítottá! Mintán ez meg történt, megjelent Mihály arkangyal a püspöknek és tudatta, hogy a sárkányt ő ölte meg, és hogy ha halál akarunk iránta mutani, a fegyvereket, melyeket a szörny mellett hagyott, vigyük a tisztelettérre épült templomba.

... Mihály pedig az irlandiak a neustriai Mihályhegyről még semmit sem hallottak, azt hitték, hogy a Gargano hegyre kell menniök, a hova az arkangyalny kardjával és paizsával követek küldöttek. Ezek utra is keltek, egy este azonban hajóikkal a szent Mihály hegy előtt találtak magokat. Ejjel tovább utaztak, de másnap, ó csoda! megint csak ott voltak, a hol előtte való este. — Azonban csak tovább akartak menni, s mentek is, de másnap megint csak a norman partot látták magok előtt. Mit tegyenek? menjenek tovább vagy ott maradjanak? Képzeltetni a szegény zarándok zarándokait. Szerencsére tudták, kihez kell folyamodniök; a jószág arkangyalhoz nem hába könyörögtök; megjelent az utazóknak, s megmondta nekik, hogy utjok a Tumba hegynél véget ért.

... E legendák kivül a szentmihály-gyi krónika még számos csodatörténetet jegyz fel a folyó századokból, melyek azonban a hason ó egyéb mondatok nem sokban különböznek. Megjegyzendő azonban, hogy Mihály arkangyal vérdurasa nemcsak a vad normán hegyesre szorított, hanem lassankint kiterjedt az egész Franciaországra. Ő lett az országnak „erőse és kővára”, ki a monda szerint a legvégigóki védelmet annak nemzeti függetlenségét az ellenségek, főleg az angolok ellen. A tenger melletti szikla ez utóbbakra nézve a szor szoros értelmében „mons in procella maris” lett, mert valahányszor a szent-györgy-

... Tisz a Kálmán hegy, mielőtt az elbeszélés módján mostani magzat fátörzset meggyerte volna községiül kiváló szent hely volt előbb is. A korábbi keresztény közközpont a sziklát „Monsin procella” vagy „in periculo maris” költői néven nevezték. Minthogy pedig a remetek oda mint valami sírba vonultak vissza, ezért nyerte a Tumba — sír nevet. Más tudók ismét azt vélik, hogy itt a galusok napistenének Belemusnak temploma állott, melynek a mythos hasonló halálát és temetkezését tulajdonít, mint a görög Phaetonnak, vagy az északi germán Baldurnak. Ezért a rómaiak a hegyet „Mons tumba Belemi” nével nevezték. Ezenkívül megemlítenék egy monda, mely némi világot vet az ó-gallus druid cultura s melynek itt egykor oltára állott. Itt, mint a rege beszéi, druidok laktak, s oly nyílvál voltak nekik, melyek a tenger báz lovétván, a tájérszók hullámokat lecsalaptították. Ha e drága találmánokat valaki megakarta kapni, oly újat kellett küldenie a druida közhöz, a kinek szive szerelmet még nem érzett. Ez aztán az isten szolgálatának drága ajándékot volt, s letette azokat a templom küszöbére. Ezután a papnők szolgálatára szentelte magát bizonyos időre, s ennek letelte után néhány olyan varázsműt kapott bérül. A szűzek szolgálatában egy szájtérszerű ékszer is kapott az ifjú, egy nyakláncot t. i. mely összefűzött kagylóból állott.

Lapunk mai számához egy fél ív melléklet van csatolva.

